

Jij bent mij

Michelle Wildgen

Jij bent mij

the house of books

Eerste druk, september 2007
Filmeditie, november 2014

Oorspronkelijke titel: *You're Not You*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Thomas Dunne Books, an imprint of St. Martin's Press, 2006

© Michelle Wildgen, 2006

© Vertaling uit het Engels: Mariëlla Snel, 2007

© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2014

Omslagontwerp: Studio AMVP/GO, 's-Hertogenbosch

© Omslagfoto: Dutch FilmWorks, 2014

Typografie: ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 4745 6

ISBN 978 90 443 4746 3 (e-book)

NUR 302

www.thehouseofbooks.com

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

The House of Books is een imprint van Dutch Media Books bv

Voor mijn familie

Woord van dank

Ik ben *Prairie Schooner* heel dankbaar voor het publiceren van het korte verhaal 'You're Not You' en het Hall Farm Center for Arts and Education voor het leveren van een mooie en verwelkomende werkruimte om van het korte verhaal een roman te maken.

Bay Anapol, Jenn Epstein, Krista Landers, Steve O'Brien, Jon Raymond en Claudia Zuluaga waren aanmoedigende en attente lezers die zelden hun toevlucht namen tot regelrechte spot. Emily Dickmann, Tom Kuplic, Melissa Irr, Alison Weatherby en de families Wildgen en Rootes hebben welwillend naar elk verslag van het project geluisterd, ook al ging ik daarbij ontzettend gedetailleerd te werk.

De energie en het enthousiasme van Emilie Stewart kennen geen grenzen. Ik ben haar ongelooflijk dankbaar voor alles wat ze voor dit boek heeft gedaan, en dat was véél. Ik ben Anne Merrow van Thomas Dunne Books/St. Martin's Press ook veel dank verschuldigd voor haar begeleiding, haar geestdrift en haar scherpzinnige redigeren, en voor het feit dat ze op een vrijdagavond terugkwam naar kantoor om te weten te komen hoe het boek afliep.

Ik bedank ook de staf van het tijdschrift *Tin House* voor de praktische adviezen, voor het feit dat ze mijn bittere trekje toelreerden en me een paar keer per week mee naar buiten namen.

Ik heb ontzettend te doen met al degenen die de pech hebben niet de tante te zijn van de volgende weergaloze kleine mensjes: Justin! Taylor! Christopher! Caroline!

In de laatste en belangrijkste plaats wil ik een woord van dank richten tot degenen die me zowel in Amerika als in het buitenland uiterst gastvrij hebben ontvangen, de geestigste commentaren op de stomste films hebben geleverd en allerlekkerste zonnewendediners hebben bereid. Jullie weten zelf wel op wie ik doel.

1

Ik zou donderdagochtend beginnen. Het was de bedoeling dat ik er vroeg – om halfacht – zou zijn, zodat Evan me kon laten zien wat hij normaal gesproken altijd voor zijn vrouw deed voordat hij naar zijn werk ging. Vervolgens zou ik samen met hem en Kate een doorsnee morgen en middag doorbrengen. Ik had een dag de tijd om te observeren, en daarna was mijn training afgerond.

Om kwart over zes begon ik de morgen door met een welgemikte mep de snoozerknop van de wekker in te drukken. Daarna lag ik onbeweeglijk in mijn bed, met een arm gestrekt en mijn handpalm nog op de warme wekker. Tot die wekker weer ging dacht ik na over de redenen waarom het me speet avondwerk voor dagwerk te hebben verruild.

Na een pot koffie begon ik echter van gedachten te veranderen. Onze huiskamer bleek op het oosten te liggen en zonlicht stroomde de kamer in. Gedurende de negen maanden dat ik hier nu woonde had ik de kans nog niet gehad dat te zien. Ik installeerde me voor de televisie, met een aangenaam warme kop koffie op mijn buik, en zorgde ervoor de bank in balans te houden (een groen en goudkleurig afdankertje dat we voorzichtig moesten behandelen omdat Jill en ik een van de poten hadden afgezaagd om hem de voordeur door te krijgen en hem daarna weer onder de versplinterde stomp hadden teruggezet). Ik zette zelfs een raam open om het briesje binnen te laten. 's Morgens vroeg kon je de vogels echt horen tsjilpen. Dat was dus geen verzinzel uit volksliedjes. Ik nam slokjes koffie en luisterde naar het

gekwebbel van de nieuwslezer. Er gebeurden dingen op deze wereld, en deze ene keer wist ik zo'n beetje wat.

Tegen de tijd dat ik bij het huis van de familie Norris arriveerde voelde ik me regelrecht gezond. Bij het aanbellen ademde ik diep in en kwam tot de conclusie dat mijn longen een echt bewonderenswaardige capaciteit leken te hebben.

Evan deed open. 'Hallo, Bec,' zei hij glimlachend. 'Ik neem aan dat dit het officiële welkom is. Kom mee naar de slaapkamer.' Hij had een donkere broek aan, en een keurig gestreken wit shirt.

Terwijl we naar de achterkant van het huis liepen zag ik zijn armen heen en weer zwaaien. Iets in zijn manier van lopen leek me bekend voor te komen, maar de laatste tijd had ik bij mezelf de bizarre gewoonte ontdekt om te proberen iedereen die ik aardig vond met Liam in verband te brengen. Als Jill me aan het lachen maakte luisterde ik naar de toon van haar stem om te weten te komen of die op Liams stem leek wanneer hij een verhaal vertelde. Wanneer een man op straat op een bepaalde manier naar me glimlachte zocht ik op zijn gezicht naar Liams dikke wenkbrauwen of diens rechte, witte tanden.

In de slaapkamer zat Kate in haar rolstoel, al aangekleed en wel in een kaki rok en een blauw t-shirt. Haar vochtige haar zorgde voor natte plekken op de schouders van haar topje. Haar gezicht was bleek en onopgemaakt, en de blik in haar ogen was zacht. Zonder make-up leek ze kwetsbaar. Toen ze iets tegen me zei, klonk haar stem laag. De woorden waren onduidelijk, hoewel ze duidelijk haar best deed goed te articuleren. Evan vertaalde elke zinsnede, wijzigde persoonlijke voornaamwoorden en keek van haar naar mij en weer terug.

'Dus laten we Evan... vandaag alles doen... en kijk jij toe. Oké? Ik zal me op een gegeven moment door jou laten aankleden... zodat je weet hoe dat moet, maar... dat kan tot later wachten.'

Toen die laatste opmerking was herhaald, schonk Kate me een

schaapachtige glimlach. ‘Maak je daar geen zorgen over,’ zei ik. ‘Dat zal ik immers snel genoeg leren?’ Misschien gunde ze zichzelf altijd wat respijt voordat ze een volstrekt onbekende alles liet zien, en eerlijk gezegd was ik daar blij om. Misschien zou ik na de zomer weer vertrekken. Misschien zou ik haar gewoon nooit hoeven aan te kleden.

Ik was echter wel vastbesloten het de drie maanden tot september vol te houden. Jill was in dat opzicht mijn voorbeeld. Op de middelbare school had zij als vrijwilligster bijna een jaar in een lelijk verpleeghuis gewerkt. Ik had nu een relatief gemakkelijk baantje gevonden (ik stond mezelf een moment van superioriteit toe), en ik ging er eigenlijk van uit dat ik op mijn eenentwintigste wat standvastiger was dan Jill op haar zeventiende.

‘Laten we dan maar beginnen,’ zei Evan, en hij vouwde zijn handen.

We gingen naar de badkamer, die immens groot bleek te zijn. Er was ruimte voor drie stoelen. Kate en Evan zaten tegenover elkaar en ik stond schuin tegenover hen en de spiegel. Op het werkblad stond een in vakjes verdeelde doos met make-up, en bij de wasbak lagen een paar dure haarproducten: flesjes met crème, bussen met mousse en een flacon met iets stroopachtigs erin.

Evan hield een flesje omhoog en zei: ‘Je moet beginnen met hier wat van op je handen te doen en die dan door haar haar te halen.’

Kate hield haar hoofd naar achteren terwijl hij met zijn vingers door haar zijdezacht en dik ogende haar streek en vervolgens met zijn handpalmen de bovenkant van haar schedel masseerde. De crème rook naar limoen en kokosnoot. Dat was geen probleem. Dat kon ik ook. Hij kamde haar haar uit haar gezicht en trok er een scheiding in. Links, noteerde ik in gedachten voor mezelf. Haar huid was bleek, maar haar wangen waren roze en

voorzien van sproeten die me de dag daarvoor niet waren opgevallen. Haar ogen hadden de kleur van helder barnsteen, met gouden spikkeltjes rond de pupillen. Het was geen meisjesachtig gezicht. De lijnen waren ferm, haar wenkbrauwen waren eerder schuin dan gewelfd, haar neus was lang en recht en het puntje ervan helde iets over naar haar lippen. Haar mond was breed maar niet bijzonder vol. Het was misschien niet het gezicht van een model, maar wel dat van een lange vrouw: te fors om bij zo'n tenger lichaam te passen. Hoe lang was ze? Een meter tweeenzeventig? Een meter vijfenzeventig? Dat liet zich moeilijk raden door de rolstoel én het feit dat ze zo mager was. De proporties klopten niet meer.

Toen Evan klaar was vroeg Kate via hem: 'Hoe goed ben je met make-up?'

Mijn hand vloog naar mijn gezicht. Op dat moment wist ik dat ik me licht had moeten opmaken, vanwege de baan. Ik had echter een hekel aan make-up. Mijn wimpers voelden stijf aan als ik mascara had opgedaan, en poeder vergat ik altijd. Ik heb nooit begrepen hoe Jill op een hete zomerochtend de deur uit kon gaan met donker opgemaakte ogen en bordeauxrood gestifte lippen. Gisteren, tijdens het sollicitatiegesprek, was Kate zo te zien nauwelijks opgemaakt. Nu vermoedde ik echter dat er sprake was geweest van zo vakkundig aangebrachte make-up dat die vrijwel niet te zien was.

'Dat kan ik leren,' reageerde ik ontwijkend.

'Dat heeft Evan ook gedaan,' zei Kate.

'O, dan is dat dus geen probleem,' zei ik. Ik pakte een blikje peppermuntjes en vroeg of zij er ook een paar wilde hebben. Het leek alsof we rondlummelende meisjes waren. Afgezien van de echtgenoot had ik het gevoel weer in een van de lagere klassen van de middelbare school te zitten. Als ik toen meer aandacht had besteed aan make-upsessies had ik nu misschien geweten wat ik moest doen. 'Dit zal goed voor me zijn,' zei ik met een

mond vol pepermunt. ‘Mijn huisgenote dringt er al vanaf ons dertiende jaar bij mij op aan wat mascara te gebruiken.’

Kate glimlachte terwijl ze haar gezicht naar Evan ophief. Hij bracht stipjes foundation op haar huid aan en streek die uit. Daardoor verdwenen de sproetjes op haar neusrug, en dat vond ik jammer. Daarna was een blusher aan de beurt, en vervolgens hield hij twee doosjes oogschaduw omhoog. Ze keek er even naar en knikte toen naar een ervan terwijl ze met die lage stem iets zei wat klonk als ‘een beetje’. Evan ging als een professional te werk, bracht taupe oogschaduw op haar gesloten oogleden aan en pakte een stevig borsteltje met wat bruine poeder voor haar wenkbrauwen.

Het was een indrukwekkende, snel afgehandelde procedure en terwijl ik toekeek vroeg ik me af of ik iets dergelijks met mij zou laten gebeuren als ik in haar schoenen stond. Hoewel zij niet elke dag de deur uit hoefde, liet ze haar kapsel en make-up toch uitgebreid verzorgen. Het leek zo dwaas, zo précieux, om dat alles voor niets te doen. Maar misschien vond zij het gewoon fijn er gesoigneerd uit te zien.

Evan bracht haar gezicht omhoog door een knokkel onder haar kin te zetten en bewerkte haar wimpers met een krultang. ‘Als ik ooit genoeg krijg van het marketingspel word ik visagist van beroep,’ zei hij. Toen was de mascara aan de beurt.

‘Daar zou ik jou best voor willen betalen,’ zei ik. Hij lachte en hield een paar lippenstiften omhoog. Kate knikte naar zijn rechterhand. Toen hij klaar was met haar lippen, bekeken wij haar uitgebreid. Het was hetzelfde gezicht dat ik gisteren had gezien, maar wel intenser. Haar ogen waren iets donkerder en haar mond was roze. Nu ik het Evan had zien doen, leek opmaken niet meer zo mysterieus.

Evan boog zich voorover en veegde met de top van zijn duim geconcentreerd wat poeder weg. Toen glimlachte hij naar Kate. Misschien werd de make-up omwille van hem aangebracht.

Nu alles klaar was draaiden ze zich naar mij toe. In de spiegel ving ik een glimp van ons op. Hun bruine achterhoofden glansden en tussen hen in zag ik het bleke ovaal van mijn gezicht. De huid van Kate had een ietwat gouden gloed en daarmee vergeleken leek de mijne witter. Mijn neus oogde als een vormloos knopje en mijn wangen waren ronder dan me ooit was opgevalen. Mijn onopgemaakte ogen waren wolfachtig grijs.

‘Denk je dat je dit morgen kunt doen?’ vroeg ze.

‘Natuurlijk,’ zei ik. Ik dacht er even over die avond op Jill te oefenen, maar kwam tot de conclusie dat dat niet nodig was. Morgen zou ik me gewoon herinneren dat ik alles wat er al was alleen hoefde te accentueren, en dan zou het prima gaan.

Hun advertentie had mijn aandacht getrokken omdat die in zulke rustige bewoordingen was gesteld, zonder verdacht enthousiasme en zonder uitroeptekens. Er waren slechts heel weinig banen die uitroeptekens verdienden, en ik kon waardering opbrengen voor een werkgever die dat inzag. Ze zochten iemand om de echtgenote te helpen, die de ziekte van Lou Gehrig had. Toen ik opbelde, stelde ik me voor dat ik haar boeken voorlas en thee serveerde die naar iets fris en versterkends rook, zoals munt. Zelfs nadat Evan had gezegd dat Kate pas zesendertig was, was ik me een beverage en oudere vrouw blijven voorstellen: iemand naar wie je maar één keer hoeft te kijken om te weten dat ze je hulp, je humor, je lengte en je gespierde armen nodig heeft.

Ondanks het feit dat mijn fantasie behoorlijk op hol was geslagen, wist ik het belangrijkste wel. Het salaris bedroeg vijftien dollar per uur, aannemend dat ik een verzorgend type was en de baan kreeg. Ik had geen idee of ik tot dat type behoorde. Ik ben van mening dat je een oordeel soms maar beter aan de experts kunt overlaten. Ze waren niet op zoek naar een verpleegster of ziekenverzorgende. Het ging om een handje helpen, had Evan

door de telefoon gezegd. Haar rondrijden, telefoontjes plegen, wat huishoudelijk werk. Hoe moeilijk zou dat kunnen zijn?

Mijn gebrek aan ervaring leek hem niet bijzonder te deren, en dat was een pluspunt. De details van de ziekte waren me zo onbekend dat ik niet eens zeker wist wie Lou Gehrig was. Een honkbalspeler, herinnerde ik me uiteindelijk, en ik stelde me een vrouw voor die langzaam een mannelijk figuur kreeg en met de dag dikker en triester werd. Tot ik besepte dat ik aan Babe Ruth dacht.

In plaats daarvan zag ik een slanke vrouw met donkerblond haar dat tot over haar schouders viel en stralende, amberkleurige ogen. Toen ik arriveerde voor het sollicitatiegesprek zwaaiden de deuren automatisch open zodra ik had aangebeld. Ik zag een vrouw in rolstoel, met haar handen in haar schoot gevouwen, en een man die achter haar stond. Zijn hand rustte op haar schouders en ze stonden een eindje van de dubbele voordeur vandaan.

Ze glimlachte naar me. Met haar glanzende haar en grote oorbellen zag ze er nog jonger uit dan ik had verwacht. Haar aantrekkelijkheid en haar besenrode jurk ervoer ik als een opluchting en een verrassing. In die mate zelfs dat ik voor mezelf moest toegeven dat ik me tegen dit moment had gewapend. Maar terwijl haar uiterlijk me deugd deed, schaamde ik me toen ik me bedacht hoe ik misschien had gereageerd als ze een huise-lijk type met vetrolletjes was geweest, gekleed in een pluizende maar comfortabele jumpsuit van polyester. Ik had me een ouder echtpaar voorgesteld, en een kleiner huis.

Kate mimede hallo. Ze draaide haar knie iets naar opzij, waardoor die tegen een schakelaar of een knop op de rolstoel drukte. De grote deuren werden achter me gesloten.

‘Hallo,’ zei ik, en ik knikte naar hen beiden. Ik wilde het woord richten tot Kate, ook al was het verleidelijk daar Evan voor uit te kiezen omdat ik door de telefoon al met hem had gesproken.

Hij bleek lang – misschien een beetje slungelig – te zijn, met dunner wordend blond haar en een knap, mager gezicht met een lange neus en lijntjes rond zijn lippen en ogen. Hij had een metalen bril met ronde glazen op zijn neus en hij masseerde zijn nek als iemand die zijn haar net korter heeft laten knippen dan de bedoeling was.

‘Becky, nietwaar?’ zei Evan. Hij had iets vriendelijks over zich, maar leek tegelijkertijd ook een beetje stijf.

‘Iedereen noemt me Bec,’ zei ik. ‘Vraag me alsjeblieft niet waarom.’

Ik zette een stap hun kant op en vroeg me af hoe ik haar moest begroeten. Die beweging met haar heen had me een beetje van mijn stuk gebracht. Evan had me verteld dat ze bijna helemaal verlamd was, maar ze kon kennelijk nog een paar dingen doen, en dus stak ik mijn hand naar haar uit. Zij keek daarnaar en toen naar haar eigen handen: dun, met ovaalvormige, ongelakte nagels. Ze lagen bewegingloos op haar schoot. Ze haalde licht haar schouders op en glimlachte. Opeens was ik er zeker van dat ik de verkeerde beslissing had genomen door hierheen te gaan. Wat wist ik van deze baan, los van het salaris dat ze ervoor boden? Ik had dit helemaal niet goed doordacht.

‘Ik ben een soort idioot,’ zei ik.

Ze zei iets, keek even naar Evan en grinnikte.

Ik zette nog een stap haar kant op en probeerde haar te verstaan. Had hij melding gemaakt van het feit dat ik geen woord zou begrijpen van wat deze vrouw zei? Ik wist niet of ik werd geacht te reageren en keek naar Evan, die naar haar keek en haar toen vriendelijk glimlachend citeerde: ‘Het is belangrijk dat je je voldoende thuis voelt om zoiets te zeggen.’

Evan legde Kates hand op de armleuning van de rolstoel, met haar vingers op de knoppen, en ze namen me door de huiskamer mee naar de keuken. Die huiskamer was koel en parelgrijs: het soort kamer dat eruitziet alsof niemand er ooit gaat zitten.

Op een tafel bij de muur bij de keukendeur stond een beeld van een meisje, en toen we daarlangs kwamen – Evan voorop, dan ik en als laatste Kate in haar zacht snorrende rolstoel – vertraagde ik mijn pas om ernaar te kijken. Het meisje hield haar ene arm langs haar lichaam en de andere boven haar hoofd. Haar maagspieren waren duidelijk vormgegeven, evenals een spier in een net een stap zettend bovenbeen. Haar borsten staken uit haar ribbenkast naar voren en de tepels waren niet duidelijk gedefinieerd. Iemand had er een plant te dicht bij gehangen, waardoor ze groen haar had, als een zeemeermin.

Kate zag me naar het beeld kijken en rolde met haar ogen. Met een tolerante glimlach knikte ze naar de keuken, waar Evan op ons wachtte. Ik veronderstelde dat dat betekende dat hij het beeld mooi vond en zij niet.

In de keuken bracht ze de rolstoel tot stilstand bij de tafel en Evan gebaarde dat ik moest gaan zitten. Hij leunde tegen het keukeneiland en bleef staan. Achter hem hingen een stuk of vijf gedeukte koperen pannen aan haken aan het plafond, en een rij kookboeken stond scheef tegen de koelkast. Als ik zo'n mooie keuken had, dacht ik, zou ik inmiddels kunnen koken. Nu deed ik echter niet veel meer dan boter in de magnetron zetten en die over van alles en nog wat heen gieten.

Toen ik tegenover Kate zat, kon ik haar eens wat beter bekijken. Haar achterhoofd rustte in de halvemaa nvormige hoofdsteun. Als ze haar hoofd naar voren bracht om te slikken of adem te halen schoot het iets te ver door en kon ik de zijkant ervan zien. Ze had het dikke, steile haar dat ik altijd al had willen hebben. Ik was me er erg van bewust dat mijn eigen donkere haar om mijn gezicht kroesde en aan mijn nek geplakt zat. Ik legde mijn onderarmen op de tafel en zag een vlekje op de manchet van mijn shirt. Ik voelde me ongelooflijk slecht op mijn gemak: kroezend haar, zweterig, slecht gekleed. Ik dacht dat ik was komen opdagen om mensen te helpen, maar zij waren cool

en gesoigneerd en bekeken me met een soort vriendelijke nieuwsgierigheid.

Als ik hier doorheen kwam zonder mezelf voor aap te zetten, dacht ik, zou ik naar huis gaan en Liam bellen. Aan dat idee moest ik me vastklampen om hier doorheen te komen. Ik had hem al in dagen niet gezien, wat typerend maar wel onaangenaam was. Soms liep ik doelloos rond over zijn deel van de campus, gewoon om een glimp van hem op te vangen, al waren we wel slim genoeg om niet samen te worden gesignaleerd. Als hij me zag terwijl ik op een regenachtige dag in de Rathskeller zat – met een boek en een biertje op de tafel voor me – of als we elkaar passeerden op het steile trottoir van Bascom Hill, knikten en glimlachten we vriendelijk, zonder onze zonnebril af te zetten. Soms hielden we even halt om te praten. Net lang genoeg om een afspraakje bij mij thuis te maken. Elkaar aanraken was er niet bij.

Ik deed mijn best te luisteren toen Kate begon te vertellen wat ze nodig had. Haar stem was zacht en het geluid kwam diep uit haar keel. Ik moest aandachtig naar haar mond kijken. Zij zei iets en zweeg dan, waarna Evan haar woorden herhaalde. Hij leek haar te begrijpen, hoewel hij af en toe voor de zekerheid iets toch nog eens moest controleren.

Zonder zijn vertaling was het voor mij vrijwel onmogelijk haar te begrijpen, en ik begon me grote zorgen te maken. Zou hij er voortdurend bij zijn? Ik wist namelijk echt niet hoe ik haar ooit zou kunnen begrijpen. Ik keek telkens weer van haar naar hem en omgekeerd. Het leek erg belangrijk aandacht te schenken aan Kate, ook als Evan degene was die sprak. Het waren immers haar woorden. Dus keek ik naar Kate terwijl Evan zei dat hij haar gewoonlijk uit bed zou helpen, zou aankleden en ook weer naar bed zou helpen. Evan had het soms in de derde persoon over zichzelf wanneer hij Kate citeerde, en dat leek hij niet te beseffen.

Ze kon nog een paar bewegingen maken, legde hij uit. Ze kon nog wat kracht verzamelen in haar benen – voldoende om met een kant van haar knie tegen een knop op haar elektrische rolstoel te drukken om de voordeur te openen en te sluiten, of te trappelen in het water van een zwembad. Haar vingers waren sterk genoeg om een afstandsbediening of een eenvoudige schakelaar te kunnen hanteren, mits die maar onder haar hand was geplaatst. Ze kon haar hoofd omhooghouden en haar hals draaien, maar als de spieren moe werden liet ze haar achterhoofd vaak tegen de hoofdsteen rusten.

‘We hebben het niet over iets excessief klinisch,’ zei Evan. ‘Je hoeft haar hartslag niet in de gaten te houden en haar geen injecties toe te dienen of zo. In feite gaat het erom haar mobiel en communicatief te houden. Ik wil je echter geen verkeerde voorstelling van zaken geven. Ze heeft bijvoorbeeld hulp nodig bij het wassen en het naar de wc gaan, en zolang je bij ons bent verwachten we dat je haar die hulp ook geeft.’ Evan zweeg even en keek naar zijn vrouw. ‘Dus als je je daar niet prettig bij voelt, moet je dat nu zeggen.’

‘Ik denk dat ik daar geen moeite mee zal hebben, maar dat weet ik pas zeker als ik het heb geprobeerd.’

‘Dat is in elk geval een eerlijk antwoord,’ reageerde hij goedkeurend. ‘Ik neem aan dat je iets als dit nog nooit eerder hebt gedaan? Of ken je soms iemand die er ervaring mee heeft?’

‘Nee, en nee. De grootmoeder van mijn huisgenote had voor haar overlijden een tijdje iemand nodig die voor haar zorgde, maar volgens mij heeft haar moeder het merendeel van dat werk voor haar rekening genomen.’

‘Hmmm,’ zei hij, alsof hij op meer informatie wachtte.

‘Ik denk dat dat indruk op me heeft gemaakt,’ zei ik. Was dat zo? Ik kon het me jaren later nog altijd herinneren, dus misschien wel. Het had in elk geval indruk gemaakt op Jill, die in niet mis te verstane bewoordingen melding had gemaakt van

haar plan op een strategisch moment te overlijden. 'Zij hadden best wat extra hulp kunnen gebruiken.'

In feite was er een verpleegster van de thuiszorg geweest die werd geacht het zware tilwerk voor haar rekening te nemen, maar Jills grootmoeder had erop gestaan dat Jill en haar moeder haar hielpen. 'Persoonlijk heb ik er dus niet veel ervaring mee.' Ik zweeg even. 'Mag ik vragen waarom jullie geen gespecialiseerd uitzendbureau in de arm hebben genomen?'

Kate sprak als eerste. Toen knikte Evan en zei: 'Dat hebben we eerder wel gedaan. Het waren prima mensen, maar ze leken Kate eerder als patiënt dan als individu te behandelen.' Hij schraapte zijn keel. 'Ze waren nooit bereid om dingen op haar manier te doen in plaats van op de hunne. Dus trainen we nu iedereen zelf, want op die manier kunnen we de zaken beter onder controle houden.'

We hebben gebruikgemaakt van de diensten van vrienden van vrienden, en nu dus van een advertentie. Gewoon om te zien wie zou reageren.' Evan schraapte zijn keel. 'We hadden er twee, Hillary en Anna, maar Anna is vertrokken om in New Haven te gaan studeren. Dus wil Kate zelf iemand uitkiezen en zeker weten dat dat iemand is met wie ze het goed kan vinden.'

'Dat is zinnig,' zei ik tegen Kate.

Het gaf me een ongemakkelijk gevoel te kijken naar die persoon die gewoon naar me terugkeek. Ik knikte veel. Soms gaf ze me een snelle, begrijpende glimlach waarbij de lijntjes rond haar ogen even wat geprononceerder werden, en op andere momenten zat ze er stilletjes bij me liet me rustig naar haar kijken. Ze was zo klein: haar hals was een soort stengel en haar schouders waren smal en knokig. Ik probeerde me voor te stellen dat Evan haar aankleedde. Dat moest een heel delicate operatie zijn. Bij haar polsen stak een bot sterk uit, waardoor de huid wit was. Als iemand niet voorzichtig was zou ze door het harde metaal

van de rolstoel of de muren bij de verbrede deuren blauwe plekken kunnen krijgen.

‘Ik geloof dat ik door de telefoon melding heb gemaakt van referenties,’ zei Evan, die me daarmee uit mijn overpeinzingen haalde.

Referenties? Daar had hij het niet over gehad. Volgens mij in elk geval niet, en ik had er niet bij stilgestaan omdat ik me niet bij een bureau had ingeschreven, waar er automatisch naar zou zijn gevraagd. Door de telefoon had alles heel nonchalant geleken.

‘Ongetwijfeld,’ loog ik. ‘Desgewenst kan ik de namen nu voor jullie opschrijven.’ Hij pakte een aantekenboekje en een pen van de tafel en overhandigde me die. Ik keek strak naar het lege velletje papier. Toen schreef ik de namen op van mijn bazin in het restaurant waar ik als serveerster in dienst was, en van mijn baas van de afgelopen zomer, toen ik voor een uitzendbureau had gewerkt. Misschien had ik de naam moeten opschrijven van een docent of iemand die kon meedelen dat ik intelligent was. Ik kende mijn docenten echter niet zo goed. Liam doceerde op mijn faculteit, maar anders dan Jill had ik geen college bij hem gevolgd.

Ik schoof het aantekenboekje terug naar Evan, die er niet eens naar keek. Misschien was het gewoon een formaliteit. Nee. Ze waren op zoek naar iemand die hun huishouden draaiende zou houden en verantwoordelijk zou zijn voor Kate. Ze zouden bellen en dan zou mijn huidige werkgeefster weten dat ik op zoek was naar een andere baan. Ik zou gewoon tegen haar moeten zeggen dat ik meer uren wilde draaien om meer te verdienen. Dat was ook zo. Mijn ouders betaalden mijn collegegeld, maar ik moest rekening houden met de kosten van mijn levensonderhoud in het volgende collegejaar.

Nu de referenties waren afgehandeld spraken we weer over wat zij nodig hadden.